

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Martii Et Aprilis

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10259

De SS. martyribus Hemiterio & Chelidonio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77384)

DE S. HEMITERIO ET CHELIDONIO MARTYR. 47

eo ex ea omnino ederetur miraculum. Hactenus ex versione doctissimi viri Iohannis Christophorsoni, Angliæ Episcopi, ex qua quidem animaduerti non potest Asterium pro fide Christi martyrii obiisse: sed id ex Ruffini versione habent vetustissima Martyrologia Bedæ, Vsuardi, Adonis &c. Ibi enim sic legitur: Inter cæteros cunctis clarior, & meritis fidei supra cæteros insignis memoratur Asterius, vir Romanæ vrbs Senator, patritius, nobilitate, facultatibus, propinquitate etiam regia & omni bonorum fama satis clarus. Qui cum supradicti martyris extremis interesset, exequijs, & capite cæsum cadauer subiectis humeris suis, & substrata veste, qua induebatur, exciperet, honorem, quem martyri detulit, continuo ipse martyr assequitur.

Lib. 7.
cap. 12.

VITA SANCTORVM MARTYRVN HEMITERII ET CHELIDONII CALAGVRITANORVM, PER *Aurelium Prudentium scripta.*

Habetur
in Peristephanon.
Hymno 6.

Scripta sunt cælo duorum Martyrum vocabula:
Aureis, quæ Christus illic annotauit literis,
Sanguinis notis & idem scripta terris tradidit.
Pollet hoc felix per orbem terra libera stemmate.

9. Martij.

Hic locus dignus tenendis ossibus visus Deo:

Qui beatorum pudicus esset hospes corporum.

Hic calentes hausit vndas cæde tinctus duplici.

Illitas cruore sancto nunc arenas incolæ

Confrequentant, obsecrantes voce, votis, munere.

Exteri nec non & orbis huc colonus aduenit:

Fama nam terras in omnes præcurrit proditrix,

Hic patronos esse mundi, quos præcantes ambiant.

Nemo puras hinc rogando frustra concessit preces.

Latus hinc ter sis reuertit supplicator fletibus,

Omne quod iustum poposcit, impetratum sentiens.

Tanta pro nostris periculis cura suffragantium est:

Non sinant, inane ut vllus voce murmur fuderit.

Audiunt, statimque ad aurem regis æterni ferunt.

Indè larga fonte ab ipso dona terris influunt:

Supplicum causas petitis quæ medelis irrigant.

Nil suis bonus negauit Christus vnquam testibus,

Testibus, quos nec catenæ, dira nec mors terruit

Vnicum Deum fateri sanguinis dispendio:

Sanguinis sed tale damnum lux rependit * longior.

Hoc genus mortis decorum est: hoc probis dignum viris,

Membra morbis excedenda texta venis languidis,

Hostico donare ferro, morte & hostem vincere.

Pulchra res, ictum sub ense persecutoris pati.

Nobilis per vulnus amplum porta iustis panditur.

Lota mens in fonte rubro sede cordis exilit.

Nec rudem crudi laboris antè vitam duxerant

Milites: quos ad perenne cingulum Christus vocat.

Sueta virtus bello & armis, militat sacrarijs.

Cæsaris vexilla linquunt, eligunt signum crucis.

Proque ventosis draconum, quos gerebant, pallijs,

Præferunt insigne lignum, quod draconem subdidit.

Vile censent, expeditis ferre dextris spicula,

Machinis murum ferire, castra fossis cingere,

Impias manus cruentis inquinare stragibus.

Fortè tunc atrox secundos Israelis posteros

Ductor aulae mundialis ire ad aram iusserat,

Idolis litare nigris, esse Christi defugas.

Liberam succincta ferro pestis vrgebat fidem.

Peregrinationes & conuentus & sepulcra sanctorum.

Præstant beneficia poscentibus.

* largior.

Hemiterio & Chelidonio mihi.

Illa virgas & seures, & bisulcas vngulas
 Vltrò fortis expetebat, Christi amore interrita.
 Carcer illigata duris colla boijs impedit.
 Barbaras forum per omne tortor exercet manus.
 Veritas crimen putatur, vox fidelis plectitur.
 Tunc & ense cæsa virtus triste * percussit solum,
 Et rogis ingesta mœstis ore flammæ forbuit.
 Dulce tunc iustus cremari, dulce ferrum perpeti.
 Hic duorum chara fratrum conualescunt pectora,
 Fida quos per omne tempus iunxerat sodalitas.
 Stant parati ferre, quicquid fors tulisset vltima:
 Seu foret præbenda ce ruix ad bipennem publicam,
 Verberum post vim crepantum, post catastas igneas:
 Sine pardis offerendum pectus, aut leonibus.
 Nos ne Christo procreati, Mammonæ dicabimur:
 Et Dei formam gerentes, seruiemus seculo?
 Absit, vt cælestis ignis se tenebris misceat.
 Sit satis, quòd capta primo vita sub chirographo
 Debitum persoluit omne, functa rebus Cæsaris.
 Tempus est Deo rependi, quicquid est proprium Dei.
 Ite signorum magistri, vos tribuni assistite:
 Aureos auferte torques, sauciorum præmia.
 Clara nos hinc angelorum iam vocant stipendia.
 Christus illic candidatis præsidet cohortibus,
 Et throno regnans ab alto, damnat infames deos,
 Vosque, qui ridenda vobis monstra diuos fingitis.
 Hæc loquentes, obruuntur mille pœnis martyres.
 Nexibus manus vtraque flexus inuoluit rigor,
 Et chalybs attrita colla grauibus ambit circulis.
 O vetustatis silentis obsoleta obliuio.
 Inuidentur ista nobis: fama & ipsa extinguitur.
 Chartulas blasphemus olim nam satelles abstulit:
 Nè tenacibus libellis erudita secula,
 Ordinem, tempus, modumque passionis proditum
 Dulcibus linguis per aures posterorum spargerent.
 Hoc tamen solum vetusta subtrahunt silentia,
 Iugibus longum catenis an capillum pauerint,
 Quo viros dolore tortor, quæ ve pœna ornauerit.
 Illa laus occulta non est, nec senescit tempore,
 Missa quòd sursùm per auras euolârunt munera,
 Quæ viam patere cæli præmicando ostenderent.
 Illius fidem figurans, nube fertur annulus:
 Hic sui dat pignus oris (vt ferunt) orarium.
 Quæ superno rapta flatu lucis intrant intimum:
 Aer poli liquentis axem fulgor auri absconditur.
 Ac diu visum sequacem textilis candor fugit.
 Subuehantur vsque in astra, nec videntur ampliùs.
 Vidit hoc conuentus adstant, ipse vidit carnifex,
 Et manum repressit hærens, ac stupore obpalluit:
 Sed tamen peregit istum, nè periret gloria.
 Iam ne credis bruta quondam Vasconum gentilitas,
 Quàm sacrum crudelis error immolârit sanguinem?
 Credis in Deum relatos hostiarum spiritus?
 Cerne, quàm palàm feroces hîc domantur dæmones,
 Qui lupino capta rictu deuorant præcordia,
 Strangulant mentes & ipsas, seque miscent sensibus.
 Tunc suo iam plenus hoste sistitur furens homo,
 Spumæ efflans salinas, cruda torquens lumina,

Martyrii
fortitudo

perculit

Renunciat
militiæ.

Atrociter
puniuntur.

Nota hic
causam,
quare mul-
te sancto-
rum vite per-
terunt.

Ecce quæ
virtutes
fiat ad se-
pulcra
Martyrii.

Expiandus quæstione non suorum criminum.
 Audias, nec tortor adflat, eiulatus flebiles.
 Scinditur per flagra corpus, nec flagellum cernitur.
 Crescit & suspensus ipse vinculis latentibus.
 His modis spurcum latronem martyrum virtus quatit:
 Hæc coercet, torquet, vrit, hæc catenas incutit.
 Prædo vexatus, relictis se medullis exiit.
 Linqvit illæsam rapinam, faucibus siccis fugit:
 Vngue ab imo vsq; ad capillum salua reddit omnia,
 Confitens ardere sese, nam gehennæ est incola.
 Quid loquar purgata longis alba morbis corpora,
 Algidus cum decolores horror artus concutit?
 Hic tumor vultum relinquit, hic color verus redit.
 Hoc bonum Saluator ipse quo fruamur præstitit,
 Martyrum cum membra nostro consecrauit oppido,
 Sospitant quæ nunc colonos, quos Iberus alluit.
 State nunc hymnistæ matres pro receptis paruulis,
 Coniugum salute læta vox maritarum strepat:
 Sit dies hæc festa nobis, sit sacram gaudium.

Festa die
 horu Mar-
 tyrum.

VITA S. VVINVALOCI ABBATIS, EX VET.
 STIS MS. CODICIBVS, MUTATO STYLO

per F. Laurent. Surium descripta: & quidem aliquot locis
 parabrasticos.

Vit in Britannijs vir illustris Fracanus nomine, consobrinus Coto-
 nij regis Britannici, idemque vir bonus & integer, Christiana que
 religione initiatus. Hic ex coniuge sua, cuius nomen non exprimi-
 tur, filium suscepit Vuinuualocum, qui in ipsis primæ ætatis initijs
 cœpit ardere desiderio rerum cælestium, mundi respicere illece-
 bras, & soli Deo velle viuere. Orabat itaque opportunè, importunè
 parentes suos, vt literarum studijs imbuendus cuidam viro Dei tra-
 deretur. Pater id renuebat, cupiens eum ad ea, quæ mundi huius
 sunt, promouere. At pius puer dolens se suo frustrari voto, ad Deum se conuertit, eius
 opem attentissimis precibus implorans. Non defuit Dominus eius religiosi deside-
 rij. Cum enim die quodam pater eius proficisceretur ad visendos greges suos, qui a-
 mœnis in locis pascebantur, vbi eò peruenit, subito extitere super eum horrenda cæli
 tonitrua, & sic eum ruentia cælitus fulgura complexa sunt, vt nimio terrore & horro-
 re prostratus, penè exanimis in terram decideret. In has igitur de improviso redactus
 angustias, animaduertit diuinitus isthuc fieri, Deumque ab ipso reposcere filium, quem
 ille mundi nexibus vellet implicari. Itaque, mox in has prorupit preces: Domine Deus,
 rex omnipotens, cuius sanctissimæ voluntati par est neminem oblectari: scio quod
 causa filij mei, quem tibi deuorum, ego ijs quæ mundi sunt, volui applicare, isthæc pa-
 tior. Sed ecce cum tibi deuoueo, tuum ego tibi restituo: quin etiam ambos eius germa-
 nos fratres, natu maiores, tuæ militiæ libens transcribo.

3. Martij:
 S. Vuin-
 ualoci pa-
 tris & pa-
 rentes.

Pater eius
 eum Christo
 consecrat.

Euoluto indè septem dierum spatio, cum filio suo Vuinuualoco ad quendam vi-
 rum Dei, qui tunc columna Ecclesiæ videbatur, profectus est. In ipso autem itinere
 ingens orta tempestas, diem serenum in obscuram noctem repente mutare visa est.
 Stupebat & pauebat pater, at Vuinuualocus religiosus puer securo & hilari animo di-
 xit ei: Noli timere pater. Num censes difficile ei, qui ex nihilo omnia creauit, hanc æ-
 ris tempestatem in placidissimam tranquillitatem conuertere? Cum sint verò omnia
 possibilia credenti, fideles ei preces offeramus, & restituet nobis serenam lucem. Si
 mulaque ab illis oratum est, adeo per Dei gratiam illa repentina tempestas & horri-
 da nox in iucundam est mutata tranquillitatem & serenitatem, vt nec tenuis nubecu-
 la cæli faciem obscuraret. Ea res itineris comites ad agendas Deo gratias laudesque, per-
 mouit. Tandem ventum est ad virum sanctum, ad quem habebant iter: & sicque Vuin-

Mare 9.
 Vuinuua-
 locus puer
 precibus
 pellit tem-
 pestatem.

E uualoci: